

«Бекітемін»

К.Шакенов атындағы
орта мектебінің директоры:
К.С.Байғалиев

«---»-----2022 жыл

«Келісемін»

Жарма аудандық білім бөлімі
Әдістемелік кабинет меңгерушісі
Ж.С.Жанақова

«---»-----2022 жыл

7 «А», «Ә» сыныптар бойынша

«Жаһандық құзыреттер» факультативтік курсының

2022 – 2023 оқу жылына арналған

күнтізбелік – тақырыптық жоспары

Орындаған: К.Шакенов атындағы орта мектебінің мұғалімі А.М.Канашева

2022-2023 оқу жылы

Түсінік хат

2022-2023 оқу жылында үлгілік оқу жоспарының вариативтік компонентіне 5-8 сыныптардағы «Жаһандық құзыреттер» курсы енгізіліп, Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген.

Негізгі орта білім беру деңгейінің 5-8-сыныптарына арналған «Жаһандық құзыреттер» курсы

Курстың мақсаты: Жаһандық азаматтық құзыреттілікке ие бәсекеге қабілетті тұлғаны қалыптастыру.

5-8 сыныптарда курс бес бірлікті қамтиды: «Парасаттылық және этика», «Азаматтық және патриотизм», «Медиасауаттылық және қаржылық сауаттылық», «Тіршілік қауіпсіздігі», «Экологиялық мәдениет».

Әр сынып үшін сағат саны мен күтілетін нәтижелерді көрсететін әр түрлі бірліктер ұсынылады. Ұсынылған курс тақырыбы 5-8 сынып оқушыларының жас ерекшеліктерін ескере отырып жасалған.

Мысалы, «Парасаттылық және этика» бірлігі (5-сынып) келесі тақырыптарды қамтиды:

1. Барлығы сәлемдесуден басталады
2. Ата-аналарға ризашылық білдіруді үйрену
3. Жанның кеңдігі-адамның безендірілуі
4. Үстелдегі мінез-құлық этикасы. Үстелді орнату
5. Біз қорлау/қорлауға қарсымыз.

Юнит тақырыбының «Парасаттылық және этика» мазмұны білім алушылардың этикалық мәдениетін дамытуға, нақты өмірлік жағдайларда мінез-құлық қағидалары мен нормаларын білуін қолдануға, социумдағы табысты өзара іс-қимылға, ахуалды сыни талдау және жауапты шешімдер қабылдау дағдыларын қалыптастыруға бағытталған.

Юниттің «Азаматтылық және патриотизм» (5-8-сыныптар) контенті тақырыптарының контенті білім алушылардың жергілікті, өңірлік, елдік, жаһандық ауқымдағы өзара тәуелділік мәселелерін сыни ұғыну, мемлекеттің, саяси және діни бірлестіктер мен мәдениеттердің өзара

байланысы қағидаттарын түсіну, әлемде өз ұстанымдарын табысты айқындаудың әмбебап құзыреттерін иелену дағдыларын көздейді.

«Экологиялық мәдениет» юнитінің тақырыбы (5-8 сыныптар) білім алушыларды Экологияның негізгі заңдарымен таныстырады, өз денсаулығына, қоршаған адамдарға және табиғатқа жауапкершілікпен қарау қажеттілігі туралы түсінік қалыптастыруға ықпал етеді. Оқыту курсының нәтижесі табиғатты пайдалану құндылықтарына ие, экологиялық санасы дамыған әлеуметтік бағдарланған тұлға болады.

Әртүрлі пәндер бойынша оқыту процесінде қалыптасатын білім алушылардың экологиялық мәдениеті алынған білімді практикада қолдануға баса назар аудара отырып, «Жаһандық құзыреттер» курсы юнитін зерделеу барысында бекітіледі.

«Тіршілік қауіпсіздігі» (5-8 сыныптар) юнитінің контенті педагогтарға оқу процесін мынадай тақырыптар төңірегінде ұйымдастыруды ұсынады: «Қауіпсіз үй, аула, мектеп», «Менің үйім», Табиғаттағы қауіпсіздік», «Ережелер мен заңдарды бұзғаны үшін жауапкершілік», «Қандай да бір қауіп туындаған жағдайда білу маңызды», «Отпен ойнамаңыз!», «Құтқару қызметтері», «Табиғи апаттар кезіндегі қауіпсіздік», «Жауапты мінез-құлық және инфекциялардың алдын-алу», «Мен өзіме және басқаларға төтенше жағдайларда қалай көмектесе аламын?», «Менің қауіпсіздігім менің қолымда!», «Абайлаңыз, күдікті заттар!», «Техниканы қауіпсіз пайдалану», «Жеке басына қол сұғылмаушылық құқығы», «Өмір мен денсаулық үшін қауіпті жағдайлардан қалай шығу керек?», «Менің денсаулығым менің қолымда!», «Денсаулық пен сұлулық құпиялары немесе гигиена не үшін қажет», «Мен не жеймін», «Тамақ қауіпсіздігі», «Зорлық-зомбылыққа төзбеушілік», «Қауіпсіздік мәселесін кіммен талқылауға болады?», «Жолаушы көлікте қалай піл бола алады?», «Үйдегі қауіпсіз мінез-құлық ережелері», «Телефон алаяқтары: не істеу керек?», «Жеке тұлғаны сақтау құқығы», «Алғашқы көмек көрсету ережелері».

«Жаһандық құзыреттер» курсы аяқтау нәтижесінде білім алушылар оны табысты тұлға ретінде сипаттайтын құндылықтарға: коммуникативтік дағдылар, этикалық нормалар мен мінез-құлық ұстанымдарына ие болады.

«Жаһандық құзыреттер» курсының үлгілік оқу бағдарламасының оқу жүктемесінің көлемі мыналарды құрайды:

- 5-8 – сыныптарда - 0,5 сағат (екі аптада бір рет), оқу жылында 18 сағат

Күтілетін нәтиже:

Бастамашылдыққа ұмтылатын, жауапты, отбасында өзара көмек көрсететін, саналы, қаржылық сауаттылықтың бастапқы білімін меңгерген азаматтар.

**Жаһандық құзіреттер» курсынан
7 сыныпқа арналған
Күнтізбелік-тақырыптық жоспар**

№	Тақырыптар	Сағат саны	Мерзімі	Ескертулер
Парассаттылық және этика				
1	Адам бойындағы ең ізгі қасиет – парасат	1	2.09-9.09	
2	Әдептілік қағидалары	1	19.09-23.09	
3	Мектепте өзін ұстау тәртібі	1	3.10-7.10	
4	Сөйлесу әдептері	1	17.10-21.10	
5	Кемшіліктермен жұмыс істеу - кемелдікке апаратын жол	1	7.11-11.11	
Азаматық және патриотизм				
6	Ана тілдің құдіреті.	1	21.11-25.11	
7	Елім деп өткен ерлер	1	5.12-19.12	
8	Болашағымыз бірлікте	1	19.12-23.12	
Медиасауаттылық және қаржылай сауаттылық				
9	Шынайы өмірде және әлеуметтік желіде сөйлеу әдебі.	1	9.01-13.01	
10	ТЦифрлар әлемінде алаяқтардан қалай қорғанамыз?	1	23.01-27.01	
11	Қор жинаудың маңызы	1	6.02-10.02	
Тіршілік қауіпсіздігі				
12	Жер сілкінісі кезіндегі қауіпсіздік	1	20.02-24.02	
13	Техниканы қолданудағы қауісіздік ережелері	1	6.03-10.03	
14	Дұрыс тамақтану ережелері	1	27.03-31.03	

	Қауіп-қатерсіз есейеміз		10.04-14.04	
экологиялық мәдениет				
16	Менің өлкемнің, елімнің экологиясы	1	24.04-28.04	
17	Табиғатпен үйлесімділік	1	8.05-12.05	
18	Менің елімнің апатты аймақтары	1	22.05-26.05	
	Барлығы	18		

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Сатиева Ш. Даму психологиясы (теориялық және практикалық курс). Оқу құралы. – Астана: Фолиант, 2012. – 232 бет.
2. Жұбаназарова Н.С. Жас ерекшелік психологиясы: Оқу құралы. – Алматы: Қазақ университеті, 2012. – 286 бет.
3. Ишанов П.З., Бейсенбекова Г.Б. Психологиялық-педагогикалық диагностика негіздері. Оқу құралы. – Қарағанды, ЖК «Ақ Нұр баспасы», 2012. – 206 бет.
4. Даму психологиясы: Оқулық / М.К. Бапаева. – Алматы: 2014. – 440б.
5. Утченко С.Л., 1994 – *Утченко С.Л.* Политико-философские диалоги Цицерона («О государстве» и «О законах»). Марк Туллий Цицерон. Диалоги. Москва: Ладомир-Наука, 1994. – с. 160.
6. Ұлттық тәрбие негіздері. Дәрістер курсы. /Авторлар ұжымы.. – Алматы, 2010. - 91б.
7. Пірәлиев С.Ж., Нарыбаев К.Н., Төлеубекова Р.К., Шолпанқұлова Г.К., Махметова Б.Т.,
8. Национальный План действий по охране окружающей среды для устойчивого развития. – Алматы, 1999.
9. Окружающая среда и устойчивое развитие в Казахстане. /Обзор. Серия публикаций ПРООН Казахстан №UDPKAZ 06. – Алматы, 2004.
- 10.Будыко М.И. Глобальная экология. – М., 1977.